

K 44107203 : สาขาวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ

คำสำคัญ : วิหารไทลื้อเมืองน่าน

ชัยวุฒิ บุญเอนก : วิหารไทลื้อเมืองน่าน : รูปแบบ และคติความเชื่อ (THAI – LUE VIHARN IN NAN : STYLE AND BELIEFS) อาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ : รศ. ดร. ศักดิ์ชัย สายสิงห์. 91หน้า. ISBN 974 – 11 – 6466 - 1

สารนิพนธ์ฉบับนี้ทำการศึกษาวิหารไทลื้อ ในชุมชนชาวไทลื้อของจังหวัดน่าน จำนวน 6 หลัง โดยเน้นจุดมุ่งหมายการศึกษาหลักคือ 1. ประวัติความเป็นมาของวิหารไทลื้อ เมืองน่าน 2. ศึกษาแบบแผน คติความเชื่อในงานสถาปัตยกรรม และศิลปกรรม เพื่อจัดกลุ่มให้ทราบถึงอิทธิพลที่มาของรูปแบบ พัฒนาการที่เป็นเอกลักษณ์ และสายวิวัฒนาการที่ส่งผ่าน

รูปแบบของงานวิจัยฉบับนี้จัดทำโดยการเปรียบเทียบ วิเคราะห์เอกสาร หลักฐานทางรูปแบบสถาปัตยกรรม ศิลปกรรมในกลุ่มวิหารไทลื้อเมืองน่านเป็นหลัก โดยเชื่อมโยงกับวิหารในเมืองหลวงพระบางและที่แคว้นสิบสองปันนา แล้วจึงนำเสนอรูปแบบและคติความเชื่อด้วยความคิดเห็นเชิงบรรยาย วิเคราะห์ เปรียบเทียบ

ผลการศึกษาทราบได้ว่า ในด้านรูปแบบ วิหารไทลื้อเมืองน่าน มีสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมตกแต่งอาคารที่คล้ายคลึงกับวิหารในเมืองหลวงพระบาง ประเทศลาว สอดคล้องกับความสัมพันธ์ทางดินแดนและประวัติศาสตร์ที่มีมาแต่ยุคก่อตั้งเมืองน่าน

ส่วนในด้านคติความเชื่อนั้นจะเห็นได้ว่า วิหารไทลื้อ เมืองน่านแสดงคติความเชื่อเรื่องจักรวาลในทางพระพุทธศาสนา เป็นทั้งตัวแทนภพภูมิสวรรค์ อีกทั้งยังเป็นที่พักพิงขององค์สัมมาสัมพุทธเจ้า และท้ายที่สุดเป็นอุบายให้มนุษย์ได้เห็นภพภูมิที่ดีกว่าภพภูมิของตน และสามารถเลือกที่จะปฏิบัติตนเพื่อนำพาตัวเองไปสู่สรวงสวรรค์ หรืออบายภูมิได้

K 44107203 : MAJOR : ART HISTORY

KEYWORD : THAI-LUE VIHARN IN NAN

CHAIWUT BUNANEK : THAI-LUE VIHARN IN NAN : STYLE AND BELIEFS.

MASTER'S REPORT ADVISOR : ASSO. PROF. SAKCHAI SAISING, Ph.D. 91 pp. ISBN 974-11-6466-1.

This study focused on the 6 buildings of Viharn in which were situated in Thai-Lue community of Nan. Therefore, the two main purposes of this study were to study the historical background of Viharns of Thai-Lue, and to study the style and beliefs, shown in both architectural and artistic work, resulting in more understanding of any influential factors on its original styles, the unique development, and also the process through its evolution period.

Data of this study was first mainly based on the comparison and the analysis of the available architectural and artistic documents about Viharns of Thai-Lue, Nan. After that it was closely researched with some Viharns in Luang Phrabang and Sip Song Panna. Finally, the results of the study were then presented by the researcher's own words.

In conclusion, the style of Viharns of Thai-Lue in Nan and Luang Phrabang were similar to one another in both architecture and artistic work, believed that it was according to the relation between the two cities since Nan was found.

However, in the aspect of the beliefs, Viharns of Thai-Lue represented the meaning of universe according to Buddhism, represented the heavenly place and also the place where the Lord Buddha rests, and finally represented the big picture of a better next life leaving human being to decide if one wanted to follow him or not.